

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 17/2022-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v pléne zloženom z predsedu Ivana Fiačana a sudcov Jany Baricovej, Ladislava Duditša, Libora Duľu, Miroslava Duriša, Rastislava Kaššáka, Jany Laššákovej, Miloša Maďara, Petra Molnára, Petra Straku, Ľuboša Szigetiho, Roberta Šorla a Martina Vernarského (sudca spravodajca) o návrhu **Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky** na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky o súlade § 48 ods. 2 písm. h) a § 125 ods. 6 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov s čl. 1 ods. 1, čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 13 ods. 4, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a s čl. 47 Charty základných práv Európskej únie takto

r o z h o d o l :

Návrh **p r i j í m a** na ďalšie konanie v celom rozsahu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Návrh na začatie konania

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 8. marca 2022 doručený návrh Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“ alebo „navrhovateľ“), zastúpeného predsedníčkou senátu JUDr. Elenou Berthotyovou, na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o súlade ustanovení zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pobyte cudzincov“) uvedených v záhlaví tohto rozhodnutia s ústavou a Chartou základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“).

2. Najvyšší správny súd rozhoduje o kasačnej sťažnosti Riaditeľstva hraničnej a cudzineckej polície Banská Bystrica (ďalej len „žalovaný“) proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) č. k. 73S/3/2020-161 z 24. marca 2021, ktorým bolo zrušené rozhodnutie žalovaného č. PPZ-HCP-BB1-60-001/2020 z 21. apríla 2020 o zamietnutí odvolania [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „žalobca“), a o potvrdení rozhodnutia oddelenia cudzineckej polície Policajného zboru Banská Bystrica č. PPZ-HCP-BB5-336-047/2020-

PP zo 14. februára 2020, ktorým bol žalobcovi podľa § 50 ods. 1 písm. a) zákona o pobyte cudzincov zrušený trvalý pobyt. Prvostupňový správny orgán rozhodol s poukazom na nesúhlasné stanovisko Slovenskej informačnej služby (ďalej len „SIS“) s udelením trvalého pobytu, ktoré je zákonom o pobyte cudzincov ustanovené ako jeden z dôvodov na zamietnutie žiadosti, o zrušení trvalého pobytu žalobcovi.

3. Žalovaný v kasačnej sťažnosti namietal, že pri rozhodovaní o zrušení trvalého pobytu nebolo možné postupovať iným spôsobom ako aplikáciou § 50 ods. 1 písm. a) s poukazom na § 48 ods. 2 písm. h) a § 125 ods. 6 zákona o pobyte cudzincov a že z dikcie § 50 ods. 1 písm. a) zákona o pobyte cudzincov vyplýva, že zákonodarca striktnie ukladá policajnému útvaru zrušiť trvalý pobyt na území Slovenskej republiky účastníkovi konania a to bez možnosti iného riešenia. Zdôraznil, že nedisponoval oprávnením na odtajnenie obsahu informácie SIS a vzhľadom na charakter jej utajenia nebolo možné, aby obsah tejto písomnosti bol bližšie špecifikovaný. Zároveň dôvodil, že krajský súd sa neoboznámil so stanoviskom SIS napriek tomu, že mal túto možnosť, čím neprispel k zisteniu materiálnej pravdy, na predmetnú vec aplikoval názory ústavného súdu vyslovené v náleze č. k. PL. ÚS 8/2016 z 12. decembra 2018, a to aj napriek tomu, že vo veci bolo rozhodnuté podľa iných zákonných ustanovení, čím došlo k nesprávnej aplikácii rozhodovacej činnosti ústavného súdu na daný prípad.

II.

Argumentácia navrhovateľa

4. Navrhovateľ zdôrazňuje, že podľa napadnutých ustanovení nie sú už pre správny orgán podstatné dôvody, na základe ktorých spravodajská služba nesúhlasí s udelením pobytu, podstatná je iba existencia stanoviska SIS a Vojenského spravodajstva (posudzujúcich nebezpečnosť žiadateľa pre bezpečnosť Slovenskej republiky z hľadiska ohrozenia záujmu, ktorého ochrana patrí do pôsobnosti SIS alebo Vojenského spravodajstva) obsahujúceho nesúhlas s udelením trvalého pobytu štátneho príslušníka tretej krajiny staršieho ako 14 rokov. Stanovisko je pre správny orgán záväzné.

5. Zásada rovnosti účastníkov konania, ktoré predchádzalo uvedenému rozsudku, je podľa navrhovateľa narušená tým, že správny orgán má k dispozícii dôkazy (utajované skutočnosti), ktorými cudzinec nedisponuje a nemá žiadnu možnosť sa s nimi oboznámiť. Tieto dôkazy nie sú súčasťou spisu a ani správny orgán, ba ani správny súd v konaní o správnej žalobe utajovanú skutočnosť cudzincovi v žiadnom rozsahu a v žiadnej forme neprístupuje. Účastníkovi konania sa preto odníma možnosť vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom. V prípade administratívneho konania a rovnako aj konania na základe správnej žaloby a kasačnej sťažnosti sa takto pre účastníka vytvárajú podstatne nevýhodnejšie podmienky na preukázanie jeho tvrdení, než akými disponuje druhý účastník konania (orgán verejnej správy). Napadnuté ustanovenia preto nie sú v súlade s čl. 47 ods. 3 ani s čl. 48 ods. 2 ústavy.

6. Nesúladsť s čl. 46 ods. 1 ústavy vyplýva zo skutočnosti, že stanovisko SIS a Vojenského spravodajstva má obsahovať iba súhlas alebo nesúhlas s udelením pobytu, preto napadnuté ustanovenia nemôžu vyhovovať štandardu spravodlivého konania. Ústavne je podľa navrhovateľa neprijateľné, aby rozhodovanie o udelení trvalého pobytu (resp. v danom prípade rozhodovanie o zrušení udeleného pobytu) štátneho príslušníka tretej krajiny staršieho ako 14 rokov bolo založené

výhradne na stanovisku SIS a Vojenského spravodajstva, ktoré obsahuje súhlas alebo nesúhlas s udelením pobytu, keď dotknutý žiadateľ, resp. štátny príslušník tretej krajiny, ktorému už bol udelený pobyt, sa nedozvie žiadne dôvody stanoviska, pre ktoré jeho žiadosti nebolo vyhovené, resp. pre ktoré bol jeho pobyt zrušený.

7. Napokon navrhovateľ argumentuje aj judikatúrou Súdneho dvora Európskej únie (ďalej len „Súdny dvor“) vzťahujúcou sa na čl. 47 charty. Poukazuje pritom na to, že *„základné právo na účinný prostriedok nápravy a spravodlivý súdny proces je súčasťou práva Európskej únie a je zaručené v čl. 47 Charty. Východiská pre uvažovanie senátu najvyššieho správneho súdu v prejednávanej veci, v ktorých senát vidí nesúlad napadnutých ustanovení... s čl. 47 Charty, obsahuje rozhodnutie Veľkej komory SD EÚ o predbežnej otázke v prípade ZZ proti Secretary of State for the Home Department, (rozsudok z 4. júna 2013, ZZ/ Secretary of State for the Home Department, C-300/11, EU:C:2013:363).“*. Súdny dvor v citovanej veci rozhodol tak, že čl. 30 ods. 2 a čl. 31 smernice 2004/38 v spojení s čl. 47 charty sa majú vykladať tak, že vyžadujú, aby v prípade, ak vnútroštátny orgán dotknutej osobe nespístupní presné a úplné dôvody, na ktorých sa zakladá rozhodnutie prijaté na základe čl. 27 tejto smernice, ako ani s tým súvisiace dôkazy, príslušný vnútroštátny súd zabezpečil, že sa to obmedzí na nevyhnutnú mieru a že sa dotknutej osobe v každom prípade oznámi podstata týchto dôvodov spôsobom, pri ktorom sa zohľadní nevyhnutný dôverný charakter dôkazov.

8. Navrhovateľ konštatuje, že ako Súdny dvor, tak aj Európsky súd pre ľudské práva *„zdôrazňujú zásadu účinného opravného prostriedku a spravodlivého súdneho konania a nepriznávajú štátom právom rezignovať na tieto práva ani v prípade, ak je ohrozená ich bezpečnosť. Podľa oboch súdov v konkrétnom konaní platí pravidlo sprístupnenia všetkých dôvodov a dôkazov, ale výnimočne je možné utajiť dôvody a dôkazy, na ktorých je prijaté opatrenie (rozhodnutie) založené. Dotknutá osoba musí mať prístup k poznaniu minimálne podstaty dôvodov verejnej bezpečnosti, na základe ktorých boli predmetné opatrenia prijaté. To je minimálny štandard, za ktorý by štáty nemali zájsť. Aj v prípade prijatia najvýraznejších dovolených obmedzení práv účastníka konania (t. j. sprístupnenie len podstaty dôvodov), sú štáty povinné prijať také vyrovnávacie opatrenia, ktoré zabezpečia, že dotknutá osoba bude mať stále možnosť podať účinný opravný prostriedok.“*

III.

Predbežné prerokovanie návrhu na začatie konania

9. Podľa čl. 125 ods. 1 písm. a) ústavy rozhoduje ústavný súd o súlade o súlade zákonov s ústavou, s ústavnými zákonmi a s medzinárodnými zmluvami, s ktorými vyslovila súhlas Národná rada Slovenskej republiky a ktoré boli ratifikované a vyhlásené spôsobom ustanoveným zákonom.

10. Podľa čl. 130 ods. 1 písm. d) ústavy ústavný súd začne konanie, ak podá návrh súd.

11. Podľa čl. 144 ods. 2 ústavy ak sa súd domnieva, že iný všeobecne záväzný právny predpis, jeho časť alebo jeho jednotlivé ustanovenie, ktoré sa týka prejednávanej veci, odporuje ústave, ústavnému zákonu, medzinárodnej zmluve podľa čl. 7 ods. 5 alebo zákonu, konanie preruší a podá návrh na začatie konania na základe čl. 125 ods. 1. Právny názor ústavného súdu obsiahnutý v rozhodnutí je pre súd záväzný.

12. Podľa § 74 písm. d) č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)

návrh na začatie konania podľa čl. 125 ods. 1 ústavy o súlade právnych predpisov nižšej právnej sily s právnym predpisom vyššej právnej sily alebo medzinárodnou zmluvou, s ktorou vyslovila súhlas národná rada a ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, môže podať súd v súvislosti s prejednávanou vecou.

13. Pri predbežnom prerokovaní ústavný súd zistil, že navrhovateľ podal návrh ako subjekt procesne legitimovaný podľa čl. 130 ods. 1 písm. d) ústavy. V konaní je najvyšší správny súd podľa § 35 ods. 2 zákona o ústavnom súde zastúpený predsedom príslušného senátu, ktorý návrh na začatie konania inicioval.

14. K návrhu na začatie konania navrhovateľ priložil aj svoje uznesenie č. k. 2Sak/2/2021 z 15. februára 2022 (právoplatné 22. februára 2022), ktorým prerušil konanie o kasačnej sťažnosti proti rozsudku krajského súdu č. k. 73S/3/2020-161 z 24. marca 2021. Tým bolo preukázané splnenie procesnej podmienky nevyhnutnej pre začatie konania o súlade právnych predpisov na návrh všeobecného súdu vyplývajúcej z čl. 144 ods. 2 ústavy, spočívajúcej v právoplatnom prerušení dotknutého konania pred všeobecným súdom (PL. ÚS 39/2014).

15. Návrh na začatie konania spĺňa požiadavky podľa § 39, všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania podľa § 43, ako aj požiadavky pre návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov podľa § 75 zákona o ústavnom súde. Na základe uvedeného je možné konštatovať, že predmetný návrh má náležitosti ustanovené zákonom. Návrh na začatie konania nie je neprípustný podľa § 55 zákona o ústavnom súde.

16. Najvyšší správny súd v návrhu na začatie konania preukázal, že v predmetnom konaní je potrebné použiť všeobecne záväzný právny predpis (napadnuté zákonné právne normy), ktorého nesúlad s ústavou je uplatnený v návrhu na začatie konania pred ústavným súdom (podmienka čl. 144 ods. 2 ústavy). Rozhodnutie vo veci nebude mať len hypotetický rozmer a prípadný derogačný nález má potenciál ovplyvniť meritórne rozhodnutie všeobecného súdu (PL. ÚS 1/2018). Pri predbežnom prerokovaní tejto časti návrh ústavný súd dospel k záveru, že na jeho prerokovanie má ústavou zverenú právomoc, návrh má zákonom predpísané náležitosti, nie je neprípustný a je podaný oprávnenou osobou. Preto rozhodol o jeho prijatí na ďalšie konanie, tak ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. decembra 2022

Ivan Fiačan
predseda Ústavného súdu
Slovenskej republiky